

ВПЛИВ МІКРОДОБРИВА РЕАКОМ НА ВРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЯ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ СОРТУ БАТИР

Ломакіна Н.І., науковий співробітник,
Дніпропетровська дослідна станція ІОБ НААН

Наведено результати досліджень щодо впливу мікродобрива Реаком на врожайність насіння цибулі ріпчастої сорту Батир

Ключові слова: насіння цибулі ріпчастої, мікродобриво, врожайність, підживлення.

Вступ. Мікродобрива – це добрива, що містять мікроелементи, які необхідні рослинам для повноцінного розвитку в невеликих кількостях. Проте, їх важливість і вплив на біохімічні процеси дуже великі. Роль мікроелементів у рослині багатогранна. Вони активізують діяльність багатьох ферментів, підвищують енергію схожості насіння, зменшують захворювання рослин бактеріальними та грибовими хворобами. Крім того, мікроелементи прискорюють розвиток рослин, їхнє визрівання, підвищують стійкість рослин до нестачі вологи та низьких температур [1].

Дослідженнями встановлено, що обробка мікроелементами насінників цибулі ріпчастої достовірно підвищує урожайність та поліпшує їх якість. Дворазове обприскування насінників цибулі ріпчастої мікроелементами перевищує контрольні показники за кількістю насіння, при цьому різко скорочується кількість неповноцінного насіння [2]. Відомо, що позакореневі підживлення мікродобривами сприяють підвищенню нектароносності квіток, що викликає збільшення запилювальної активності комах. У дослідях Придністровського НДІСГ на насінниках цибулі ріпчастої при позакореневих підживленнях відмічено збільшення відвідування квіток бджолами на 25 %, що збільшило зав'язування насіння на 9 – 20% [3].

Мета досліджень. Визначити ефективність застосування мікродобрива Реаком на насінниках цибулі ріпчастої.

Методика досліджень. Дослідження проводили на
© Ломакіна Н.І., 2016

Дніпропетровській дослідній станції у 2012 – 2015 рр. з сортом цибулі ріпчастої сорту Батир. Площа облікової ділянки 20м^2 , повторність чотириразова. Закладали досліди відповідно до методики дослідної справи в овочівництві і баштанництві [4]. Догляд за рослинами здійснювали за загальноприйнятою технологією вирощування: проводили сортопрочистки, сортові обстеження насінників перед цвітінням, вибраковували нетипові для сорту рослини. Висаджували маточники цибулі ріпчастої в третій декаді березня – першій декаді квітня. Густота рослин – 95 тис. шт./га, схема розміщення рослин 70×15 см. Відбір маточника проводили за сортовими ознаками. Мінеральні добрива вносили врозкид восени у дозі $\text{N}_{90}\text{P}_{135}\text{K}_{90}$ та локально у ґрунт навесні $\text{P}_{45}\text{K}_{30}$ з двома підживленнями по N_{15} та двічі обробляли рослини хелатним мікродобривом Реаком у дозі 3 л/га, у фазу відростання розетки листків та на початку утворення квітконосних пагонів. Відповідно до вимог методик проводили всі необхідні обліки і спостереження за ростом і розвитком рослин цибулі ріпчастої.

Результати досліджень. При проведенні весняного добору маточників сортів Батир у 2012 – 2015 рр. відзначили, що на всіх варіантах дослідів отримано високий відсоток придатних до висаджування цибулин, який був у межах 95 – 98%.

Вологість при висаджуванні маточників цибулі ріпчастої сорту Батир в середньому за чотири роки досліджень на глибині 0 – 25 см складала 83 – 87% НВ, а після висаджування вологість ґрунту підтримували за допомогою диференційованого краплинного зрошення на рівні 80 – 75% НВ до початку цвітіння та 70 – 65% НВ з початку наливу насіння.

Проходження фенологічних фаз рослинами насінників цибулі ріпчастої сорту Батир не залежало від способів внесення та доз мінеральних добрив. Чергові фенологічні фази у рослин цибулі наступали одночасно на всіх варіантах дослідів.

Біометричні вимірювання на насінниках цибулі ріпчастої сорту Батир показали, що найвищі показники за кількістю листків, висотою стрілок, діаметром зонтиків та продуктивністю насіння з 1 рослини були отримані на ділянках варіанту із внесенням добрив локально у дозі $\text{N}_{30}\text{P}_{45}\text{K}_{30}$ + Реаком. Показник кількості листків на даному варіанті перевищував варіант контролю та еталону в середньому за чотири роки на 3,4 шт. За висотою стрілок варіант зі внесенням добрив локально + Реаком був на рівні з еталоном (врозкид) та перевищував варіант контролю (без добрив) на 4,5 см. За показником діаметра

зонтиків даний варіант на 1,5см перевищував варіант контролю та на 0,8см – варіант еталону. Показник продуктивності насіння з 1 рослини на даному варіанті також перевищував контроль та еталон на 1,5 та 0,5г відповідно.

За роки досліджень встановлена залежність урожайності насіння цибулі ріпчастої сорту Батир від способів внесення та доз мінеральних добрив, які вносили під насінники (табл. 1).

Т. - Врожайність насіння
цибулі ріпчастої сорту Батир, кг/га

Варіант вирощування насінників (фактор А)	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	Середнє за роки досліджень
Без добрив (контроль)	630	620	660	658	642
Добрива врозкид (еталон)	680	670	820	712	720
Добрива локально + Реаком	740	770	880	795	796
НІР _{0,05}	18,39	24,01	18,60	49	52,6

Цей показник був достовірно вищим на варіантах з внесенням добрив локально та врозкид ніж на варіантах контролю. На варіанті з внесенням добрив локально + Реаком врожайність насіння переважала даний показник з еталонних ділянок. Так, у середньому за роки досліджень на ділянках еталонного варіанту одержали на 78 кг/га, а удобрених локально + Реаком на 154 кг/га насіння більше, ніж на контрольних (при НІР_{0,05} – 52,6 кг/га).

Висновки. Таким чином, дворазова обробка насінників цибулі ріпчастої мікродобривом Реаком позитивно позначилася на рості, розвитку, насінневій продуктивності та урожайності насінників.

Бібліографія

1. Микроэлементы в сельском хозяйстве / [Булыгин С.Ю., Демишев Л.Ф., Доронин В.А., и др.]; под ред. С.Ю. Булыгина. – [3-е изд., перераб. и доп.] – Днепропетровск: Січ, 2007. – 100 с.

2. Варламова В.М. Вплив позакореневих підживлень мікроелементами на урожай і якість насіння цибулі / В.М. Варламова, В.С. Щербина // Овочівництво і баштанництво. – 1992. – Вип. 37. – С. 64 – 65.

3. Зведенюк А.П., Казаку В.И. Применение некорневых подкормок в семеноводстве двулетних овощных культур // Матеріали Міжнародної науково – практичної конференції "Створення генофонду овочевих і баштанних культур з високим адаптивним потенціалом та виробництво екологічно чистої продукції" Олександрівка 29.08.14. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – С.14 – 16.

4. Доспехов Б. А. Методика полевого опыта (с основами статистической обработки результатов исследований) / Б. А. Доспехов. – [5-е изд., доп. и перераб.] – М. : Агропромиздат, 1985. – 351 с.

Ломакина Н.И.

Влияние микроудобрения Реаком на урожайность семенников лука репчатого сорта Батыр.

Резюме. Приведены результаты исследований по влиянию микроудобрения Реаком на урожайность семенников лука репчатого сорта Батыр.

Использование микроудобрения обеспечивает увеличение показателей по количеству листьев, высоте стрелок, диаметру зонтиков и продуктивности семян с одного растения на – 3,4 шт.; 4,5 см., 1,5 см, 1,5 г относительно контроля. В среднем за годы исследований получено 796 кг/га семян лука, что на 154 кг/га больше, чем без обработки микроудобрением.

Lomakina N. I.

The impact on productivity of micronutrient Reaком testes onion varieties Batyr.

Summary. There have already been present the results of studies on the effect on productivity of micronutrient Reaком mother plants of onion varieties Batyr.

The use of micronutrient fertilizers has ensured an increase in rates by the number of leaves, the height of the shooter, the diameter of the seed umbrellas and productivity from one plant to - 3.4 pcs.; 4.5 cm, 1.5 cm, 1.5 g for the control. On average, during the years of research it has been obtained 796 kg/ha seed onions, which is 154 kg/ha more than the untreated microfertilizer.